

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Családi tartási kötelezettségek

Családi tartási kötelezettségek

Szlovákia

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartásdíjak és a tartási kötelezettségek közvetlenül a családról szóló, és egyes más jogszabályokat módosító 36/2005. sz. törvényen (a továbbiakban: családjogi törvény) alapulnak. A Családjogi törvény alapján a tartási kötelezettségek a következő formákat ölthetik:

- a szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában;
- a gyermekek tartási kötelezettsége szüleik irányában;
- más rokonok között fennálló tartási kötelezettség;
- a házastársak között fennálló tartási kötelezettség;
- tartásdíj;

egyedülálló anya részére fizetett támogatás a tartási és bizonyos egyéb költségek fedezésére.

A tartás fogalma tágabb értelemben a gazdasági természetű családjogi viszonyokat a családjogi vagyoni viszonyokkal foglalkozó területén helyezi el. E tekintetben különösen fontos hangsúlyozni azt, hogy az ilyen vagyoni viszonyok személyes családjogi viszony fennállását feltételezik.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők tartási kötelezettsége gyermekeik irányában olyan jogi kötelezettség, amely **mindaddig fennáll, amíg a gyermekek képtelenek saját eltartásukról gondoskodni**. Az a tény, hogy egy gyermek teljesítette a tankötelezettségét, nem szükségképpen jelenti azt, hogy megszerezte a saját szükségleteinek biztosítására vonatkozó képességét. Az, hogy a szülőknek van-e további tartási kötelezettségük a gyermekeikkel szemben, függ a gyermek képességeitől, lehetőségeitől és anyagi helyzetétől azon időszak alatt, amíg a gyermek a jövőbeli munkájához szükséges tanulmányait végzi, például nappali tagozatos egyetemi hallgató. **A tartási kötelezettség fennállásának időtartama tekintetében a nagykorúságnak nincs jogi vonzata. Esetenként változik az az időpont, amikor egy gyermek jogilag „képesé válik a saját eltartására”, és a bíróságnak minden ilyen esetet egyedileg kell érdemben megvizsgálnia.** Az önmaga eltartására való képességet tágan kell értelmezni, akként, hogy az magában foglalja az összes szükséglet vagy megélhetési költség saját erőből történő fedezésének a képességét. E képességnek fenntarthatónak kell lennie. Az eseti jövedelemre nem alapozható annak megállapítása, hogy valaki képes a saját szükségleteinek kielégítésére.

A gyakorlatban a bíróságok figyelembe veszik azt a tényt, hogy a szülő tartási kötelezettsége rugalmas, mivel a vérségi kapcsolatok időben nem korlátozottak, így ez a kötelezettség ismét feléledhet például akkor, ha a gyermek úgy dönt, hogy később folytatja a tanulmányait, vagy ha nem veszik fel rögtön a középiskola befejezése után az egyetemre. Az ítélkezési gyakorlat szerint – figyelemmel a friss diplomások és végzetek foglalkoztatási lehetőségeinek jelenlegi korlátaira – a gyermek további szakképzésének tekinthetők az olyan további tanfolyamok, amelyek később képessé tehetik őket arra, hogy munkahelyet találjanak a korábbi tanulmányaiktól eltérő területen.

A tartási kötelezettség megszűnésének megítélése könnyebbé válik, ha egy gyermek alkalmazottként, vállalkozóként stb. rendszeres jövedelemre kezd el szert tenni. Figyelemmel a munkaerőpiaci helyzetre, a sokkal több képzési formára és oktatási intézményre, a tanultak gyakorlatban történő kamatoztatásához a nyelvtanulás szükségességére, az átképző tanfolyamokra, a továbbképzésre, a külföldi tanulmányokra és a magasabb szintű képzettség szükségességére, egyre nehezebb lesz a bíróságok számára annak a pillanatnak a meghatározása, amikor a gyermek már képes saját maga eltartására. E képzési formák némelyikének (továbbképzések) finanszírozása elvárható lehet, különösen, ha az eltartó szülő jelentős anyagi forrásokkal rendelkezik. Ezzel párhuzamosan figyelembe kell venni a gyermek képességeit és tehetségét a jövőbeli munkájához szükséges, megfelelő képességek elsajátítása terén. Jogos azonban az az elvárás, hogy a gyermek ezeket a képességeket lehetőleg korán alkalmazza, hogy így elkerülhető legyen a szülői tartással való visszaélés, amely egyszerűen a munkakerülésből fakad (és például abban nyilvánul meg, hogy a gyermek szándékosan veszíti el a munkahelyeit).

A 18 éves korhatár eljárási szempontból bír jelentőséggel. A gyermek nagykorúságának elérése előtt a bíróság hivatalból indíthatja meg a tartási pert, e korhatár után viszont csak kérelemre járhat el. A nagykorú gyermek által benyújtott kérelem irányulhat az egyik vagy mindkét szülővel szemben, és abban fel kell tüntetni a kért tartás összegét és azt az időpontot, amiktől annak folyósítását a gyermek kéri. A bíróságnak szigorúan a nagykorú gyermek tartásdíj-kiigazítás iránti kérelmének határain belül kell maradnia, mivel az ilyen ügyek nem minősülnek a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 111. és azt követő szakaszai szerinti gyermekvédelmi eljárásoknak.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Ha a kötelezett és a jogosult nem tud megállapodni, a tartási kötelezettségről a megfelelő hatáskörrel rendelkező járásbíróság dönt. A szülőknek a kiskorú gyermekeikkel szembeni tartási kötelezettségére vonatkozó esetek kivételével a bíróság eljárása a jogosult (a felperes) által kötelezett (az alperes) ellen előterjesztett kereset alapján indul. A kiskorú gyermek tartására vonatkozó eljárást a bíróság hivatalból (ex officio) kezdeményezheti (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 23. szakasza alapján), mivel ezekben az esetekben a bíróság köteles a kiskorú érdekeit védeni.

A bíróság előtti eljárásban önálló fél lehet bárki, aki saját cselekményei útján képes jogok szerzésére és kötelezettségek vállalására (azaz perbeli cselekvőképességgel rendelkezik). Azt a természetes személyt, aki saját jogon nem jelenhet meg a bíróság előtt (például kiskorú), a törvényes gondviselőjének kell képviselnie (a polgári perrendtartás 68. szakasza).

A törvényes képviselő mellett a polgári perrendtartás és a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény különbséget tesz a felek meghatalmazáson alapuló eljárási képviselője és a bíróság határozatán alapuló képviselő között.

A kiskorú gyermeket nem képviselheti egyik szülője sem olyan esetekben, amikor a szóban forgó jogcselekmény ellentétbe vezethet a szülők érdekei és a kiskorú gyermek érdeke, vagy az ugyanazon szülő által képviselt több kiskorú gyermek érdekei között. Ilyenkor a bíróság úgynevezett eseti ügygondnokot jelöl ki, hogy képviselje a gyermeket az eljárás vagy egy adott jogcselekmény során.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

Lásd a 3. kérdésre adott választ.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A területi illetékességet a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 3. szakasza határozza meg. A hatáskört a polgári perrendtartás 12. szakasza szabályozza. Elsőfokon a járásbíróságok rendelkeznek hatáskörrel. Általában az a bíróság jár el, amelynek illetékességi területén az alperes (vagyis az, aki

ellen a kérelem irányul) lakik, tehát az alperes rendes bíróságán alapuló illetékességi szabályt kell alkalmazni. Az alperes ügyében az a rendes bíróság illetékes, amelynek illetékességi területén az illető lakóhellyel rendelkezik, ennek hiányában az, ahol a tartózkodási helye található. A polgári nemperes eljárásokról szóló törvény kifejezetten szabályozza azokat a különleges eseteket, amikor nem ezt a szabályt kell alkalmazni. **A tartásra vonatkozó kérelem elbírálására az a bíróság jogosult, amelynek illetékességi területén a kiskorú gyermek a szülők rendelkezése vagy bírósági végzés alapján, illetve más fontos okból lakik** (ez a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 112. szakasza (1) bekezdése szerinti kizárólagos illetékesség).

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

Lásd a 3. és a 4. kérdésre adott választ.

A perbeli cselekvőképességgel rendelkező felperes (jogosult) közvetlenül, azaz képviselő nélkül eljárást indíthat az illetékes bíróságon.

A polgári perrendtartás 127. szakasza rögzíti az eljárást megindító kérelem (keresetlevél) tartalmi elemeit: a bíróság megjelölését, a felperes személyét, az érintett ügyet, a felperes kérelmét és az aláírást.

A keresetlevélnek az általános tartalmi kellékek mellett tartalmaznia kell a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 25. és 26. szakaszában meghatározott bizonyos egyedi információkat is. A tartási keresetben meg kell jelölni a kért tartásdíj összegét és azt az időpontot, amiktől annak megfizetését kéri.

A kérelmeket írásban, papíralapon vagy elektronikus formában lehet benyújtani. A vonatkozó külön jogszabályban meghatározott engedély hiányában benyújtott elektronikus kérelmet emellett papíron vagy a külön jogszabály szerinti engedéllyel elektronikus úton is be kell nyújtani. Tartási ügyekben a kérelmek szóban is előadhatók, és jegyzőkönyvben rögzíthetők.

A keresetet – beleértve annak mellékleteit is – annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnál maradjon egy eredeti példány és minden egyes fél kapjon egy eredeti példányt. Ha egy fél nem a szükséges számban nyújtja be a példányokat és a mellékleteket, akkor a bíróság a fél költségére másolatokat készít.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bíróság által lefolytatott egyedi cselekményekért és eljárásokért fizetendő illetékekre a Szlovák Nemzeti Tanács bírósági illetékekről és a bűnügyi nyilvántartásban szereplő adatok példányairól szóló, 71/1992. sz. törvénye vonatkozik. Az illetékek felszámítása a bírósági illetékek jegyzékére való hivatkozással történik. Ez a jogszabály szabályozza a bírósági illetékek megfizetése alóli kivételeket a személyi körülmények vagy az eljárás tárgya alapján.

A tartás kérdésében a következő rendelkezések fontosak:

A bírósági gyermekvédelemmel kapcsolatos eljárások a tárgyi mentesség körébe eső kivételek közé tartoznak. Ez azt jelenti, hogy a kiskorú gyermek tartásával kapcsolatos eljárások szintén mentesek a bírósági illetékek alól.

A személyi körülményekkel kapcsolatos feltételek alapján mentességet élveznek a bírósági illeték megfizetése alól:

a felperesek a tartás megállapítására, illetve a tartásdíj növelésére irányuló eljárásokban, a tartásdíjjal kapcsolatos késedelmi kamatok megfizetésére irányuló eljárásokban, valamint a tartást elrendelő külföldi végzés végrehajthatóságának elismerésére vagy végrehajthatóvá nyilvánítására irányuló eljárásokban;

az egyedülálló anyák a tartásdíj, valamint a terhességgel és a szüléssel kapcsolatos egyes díjak megfizetésére irányuló eljárásokban.

A bírósági illetékek jegyzékének 8. pontja kifejezetten említi a házastársak közötti tartási igényekkel és a tartásdíjjal kapcsolatos eljárások illetékét:

8. pont	
a) a házastársak közötti tartással, a tartásdíjjal és a más rokonok közötti tartási igényekkel, továbbá a tartásdíj emelésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR
b) a házastársak közötti tartás, tartásdíj vagy más rokonok közötti tartás csökkentésével vagy megszüntetésével kapcsolatos kérelmek esetén	a követelés értékének 2%-a, de legalább 16,50 EUR

Amennyiben az illetékek jegyzéke nem határoz meg egy külön díjszabást, és az ügy nem tartozik sem a személyes körülmények sem az eljárás tárgya alapján meghatározott csoportba, akkor a bírósági illetékek jegyzékének 1. pontjában említett illetékeket kell alkalmazni:

1. pont	
Külön meghatározott díjszabás hiányában a kereseti illeték	
a) a követelés értékének (összegének) vagy a pertárgy értékének	6%-a, de legalább 16,50 EUR és legfeljebb 16 596,50 EUR, kereskedelmi ügyekben legfeljebb 33 193,50 EUR.

A bíróság kérelemre mentesítést adhat a bírósági illeték megfizetése alól, ha azt a fél körülményei indokolják (a polgári perrendtartás 254. szakasza). A felek körülményeire vonatkozó dokumentumokat kell benyújtani annak érdekében, hogy a bíróság dönteni tudjon a kérelemről.

A jogi segítségnyújtás rendszerét, továbbá a rászoruló, jogaik gyakorlása és védelme érdekében jogi szolgáltatásokat igénybe venni nem tudó magánszemélyek részére nyújtott jogi segítség tekintetében a költségmentességi központ eljárásrendjét, valamint a jogi segítség mértékét a rászoruló személyek részére nyújtott jogi segítségről, valamint a jogi hivatásokról szóló 586/2003. sz. törvény és az engedélyköteles tevékenységekről szóló, a 8/2005. sz. törvénnyel módosított 455/1991. sz. törvény (tevékenységekről szóló törvény) módosításáról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény szabályozza. A fenti törvény határozza meg továbbá a jogi segítségnyújtás feltételeit, továbbá a jogi segítségnyújtás iránti kérelmekre vonatkozó folyamat során a természetes személyek és az illetékes hatóságok által követendő eljárást, valamint a jogi segítségnyújtás intézményi szervezeti kereteit.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

Szlovákiában a jogszabály nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét.

Családjogi ügyekben a bíróságok kötelesek minden ügyet az adott körülményekre tekintettel, egyedileg megvizsgálni, ezért a törvény nem határozza meg a tartásdíj konkrét összegét. Családjogi ügyekben más területekhez képest sokkal kevésbé tudja egy jogszabály kellően és kifejezetten megjeleníteni az élet sokféleségét.

A családjogi törvény 75. szakaszának (1) bekezdése szerint a tartásdíj összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi a **jogosult indokolt szükségleteit**, valamint a **kötelezett képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét**. A bíróság azokban az esetekben is megvizsgálja a kötelezett képességeit, lehetőségeit és pénzügyi helyzetét, amikor a kötelezett – valódi indok nélkül – kilép a rendes foglalkoztatásból vagy felmondja jól fizető munkaviszonyát, illetve rendszeres jövedelemforrásáról mond le; a bíróság figyelembe veszi továbbá a kötelezett által vállalt bármely észszerűtlen pénzügyi kockázatot is.

Ami a szülő-gyermek tartást illeti: gyermekeik tartásához mindkét szülőnek képességei, lehetőségei és pénzügyi helyzete szerint hozzá kell járulnia. A gyermeknek joga van arra, hogy szülei életszínvonalán éljen. A fizetendő tartásdíj összegének megállapítása során a bíróság figyelembe veszi, hogy melyik

szülő milyen mértékben gondoskodik személyesen a gyermekről. Ha a szülők megosztva gyakorolják a kiskorú gyermek feletti felügyeleti jogot, a bíróság a tartásdíj összegének megállapítása során figyelembe veszi az egyes szülőknél eltöltött tartózkodási időt, de úgy is dönthet, hogy nem állapít meg tartásdíjat mindaddig, amíg a gyermeket váltakozó tartózkodási helyen neveli a két szülő.

A tartásdíj legalacsonyabb összegét a családjogi törvény 62. szakaszának (3) bekezdése határozza meg (ez jelenleg 27,13 EUR): *Mindkét szülő – tekintet nélkül képességeire, lehetőségeire és pénzügyi helyzetére – köteles teljesíteni a minimális tartási kötelezettséget, ami eltartott kiskorú gyermek vagy a vonatkozó jogszabályban meghatározott eltartott gyermek esetén a létminimum 30%-a.*

A családjogi törvény 78. szakasza értelmében a **körülmények megváltozása esetén a tartási igényekre vonatkozó megállapodások és bírósági határozatok felülvizsgálhatók**. A kiskorú gyermeket megillető tartásdíjtól eltekintve (lásd a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 121. szakaszát) a tartásra vonatkozó határozatok csak kérelemre módosíthatók vagy helyezhetők hatályon kívül. Ha a kiskorú gyermek tartásdíját egy adott múltbeli időszakra nézve visszamenőlegesen eltörlik vagy csökkentik, a korábban kifizetett tartást nem kell visszatéríteni. A körülmények megváltozása esetén mindig figyelembe kell venni a megélhetési költségeket.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást általában a kötelezett fél (adós) fizeti a jogosult (kedvezményezett) részére.

A családjogi törvény 76. szakasza szerint a tartásdíjat rendszeresen, ismétlődő összegekben, havonta előre kell megfizetni. A kölcsönös igények csak megállapodás alapján számíthatók be tartás iránti igényekkel szemben. A kiskorú gyermek tartásdíjára vonatkozó követelés nem lehet beszámítás tárgya. Ha a kötelezett a bíróság által elrendelt tartásdíj megfizetésével késedelembe esik, a jogosult a polgári jog szabályai szerint késedelmi kamatot követelhet a késedelmes összeg tekintetében. A tartás céljára kifizetett összegeket először a főkövetelés fedezésére kell elszámolni, majd pedig – miután a főkövetelés teljes egészében teljesült – a késedelmi kamatokat kell jóváírni.

A kiskorúak tartásdíja tekintetében a bírósági joggyakorlat szerint a felügyeletet nem gyakorló szülő köteles tartásdíjat fizetni annak a szülőnek, aki személyesen gondoskodik a gyermekről, és ezt minden hónapban egy meghatározott időpontig kell megtennie.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartásdíj megfizetésének kikényszerítése végrehajtó útján történik. A végrehajtási eljárás végrehajtás iránti kérelemmel indul. Az eljárást a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának a bírósági tisztviselőkről és a végrehajtási cselekményekről, valamint egyes jogszabályok módosításáról szóló, módosított 233/1995. sz. törvénye (a végrehajtási eljárásról szóló törvény) szabályozza. A tartási kötelezettségeket leggyakrabban a kötelezett munkabérének vagy más jövedelmének lefoglalásával hajtják be. Ha olyan végrehajtási végzést fogadnak el, amely pénzösszeg fizetésének kötelezettségét írja elő, akkor a munkabér vagy más jövedelem lefoglalásán kívül további lehetőségek állnak rendelkezésre a késedelmes tartásdíj behajtására: a tartozás harmadik féltől történő behajtása, ingóság értékesítése, értékpapírok értékesítése, ingatlan vagyontárgy értékesítése, üzletész értékesítése, gépjárművezetői engedély felfüggesztése. Utóbbi lehetőség különösen fontos a tartásdíj behajtásával kapcsolatban. A végrehajtó elrendelheti bárki vezetői engedélyének a felfüggesztését, aki nem teljesíti a bíróság tartási végzését. A végrehajtó az illetékes rendőri szervnek is kézbesíti a vezetői engedély felfüggesztéséről szóló végrehajtási végzést. Miután a végrehajtás tárgya teljesítésre kerül, a végrehajtó haladéktalanul kibocsátja a vezetői engedély felfüggesztésének megszüntetéséről szóló végzést.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A Családjogi törvény 77. szakasza szerint a tartási követelések behajtása tekintetében nincs elévülési idő. A tartás azonban csak attól az időponttól ítélt meg, amikor a bírósági eljárás megkezdődött. A kiskorú gyermeket megillető tartásdíj az eljárás megkezdésének időpontjától számított legfeljebb három évre visszamenőleg is megítélhető, de csak akkor, ha fennállnak a különleges elbánás indokai. A különféle, ismétlődő tartási kifizetésekhez fűződő jogokra elévülési idő vonatkozik.

A polgári törvénykönyv (40/1964. sz. törvény) 101. szakasza az alábbiak szerint határozza meg az elévülési időket:

(1) *Ha a jogosultságot bíróság vagy más szerv jogerős határozata állapította meg, a jogosultságtól számított tíz év elteltével szűnik meg, amikor azt teljesíteni kellett volna. Ha a kötelezett írásban elismerte a jogosultság indokát és összegét, az az elismerés megadásától számított tíz év elteltével szűnik meg; ha az elismerés teljesítési határidőt is meghatározott, az elévülési idő e határidő lejártával kezdődik.*

(2) Ugyanez az elévülési idő irányadó a határozatban vagy a jogosultság elismerésében meghatározott egyedi kifizetésekre; az egyedi kifizetések esetében az elévülési idő a kifizetés esedékessé válásának napján kezdődik. Ha a teljes tartozás egy kifizetés teljesítésének elmulasztása miatt válik esedékessé, a tízéves elévülési idő a meg nem fizetett összeg esedékessé válásának napján kezdődik.

(3) *A kamatokra és az ismétlődő kifizetésekre vonatkozó elévülési idő három év; a jogerős ítéletben vagy írásban elismert jogosultságok esetében azonban ez az elévülési idő csak azokra a kamatokra és ismétlődő kifizetésekre alkalmazandó, amelyek az ítélet jogerőre emelkedése után, vagy az elismerést követően váltak esedékessé.*

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Belföldi ügyekben nincs olyan különleges hatóság, amelynek a tartási követelések behajtásában való „segítségnyújtás” lenne a feladata.

A más országra is kiterjedő ügyekben a Gyermek és Fiatalok Nemzetközi Jogvédelmével foglalkozó Központ (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*) segítséget nyújthat. A Központ segít a tartás behajtásában azokban az esetekben, amikor a gyermek tartásdíjának fizetésére kötelezett személy külföldön, a jogosult pedig Szlovákiában él, vagy fordítva (azaz ha a jogosult él külföldön, és olyan kötelezettől hajtja be a tartásdíjat, akinek a szokásos tartózkodási helye Szlovákiában van).

13 A kötelezett helyett megeléjezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

A helyettesítő tartásról szóló, valamint a 36/2005. sz. családjogi törvényről szóló és egyes törvényeket módosító törvényt módosító 201/2008. sz. törvény, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának (*Ústavny súd*) 615/2006. sz. határozata értelmében meghatározza azt a mechanizmust, mely szerint az állam (a munkaügyi, szociális és családügyi hivatal – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) megeléjezheti a helyettesítő tartást a jogosultak számára. A helyettesítő tartás azokban az esetekben járul hozzá az eltartott gyermek tartásához, amikor a kötelezett nem fizeti meg a bíróság jogerős határozatával elrendelt, vagy a bíróság által jóváhagyott megállapodásban meghatározott összeget.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

A Gyermek és Fiatalok Nemzetközi Jogvédelmével foglalkozó Központ – amelyet a szlovák munkaügyi, szociális és családügyi minisztérium hozott létre, és amelyet államilag fenntartott szervezetként közvetlenül irányít – jogi védelmet nyújt a gyermekek és fiatalok számára olyan ügyekben, amelyekben más ország is érintett. A Központ 1993. február 1. óta működik, illetékessége egész Szlovákiára kiterjed.

A szociális segítségnyújtásról szóló 195/1998. sz. módosított törvény alapján 1998. július 1. óta a Központ kormányzati szociális segítségnyújtó hatóságnak minősül.

Elérhetőség/cím:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-mail: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Fax: + 421 2 2046 3258, 24 órás telefonvonal (csak segélyhívás) +421 915 405 954.

A Szlovák Köztársaságban a Központ a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: a tartási kötelezettségekről szóló rendelet), valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. évi hágai egyezmény szerinti központi hatóság.

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézkedek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Külföldről nem lehet közvetlenül a Központhoz kérelemmel fordulni. Ha a tartás megfizetését külföldön élő személy kéri, fel kell vennie a kapcsolatot az adott ország illetékes hatóságaival, akik aztán továbbítják a kérelmet a szlovák Központhoz.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

16 Köt-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

A Szlovák Köztársaságra nézve kötelező a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

A határokon átnyúló tartási ügyekben a költségmentesség biztosítása a tartási kötelezettségekről szóló rendelet 44. szakasza (3) bekezdésének alkalmazásától függ. Szlovákiában a központi hatóság a **Gyermekek és Fiatakorúak Nemzetközi Jogvédelmével foglalkozó Központ**. Szolgáltatásait ingyenesen nyújtja, lehetővé téve a tartási kötelezettségek megállapítására vagy módosítására irányuló rendes eljárásokban részt vevő felek számára, hogy ezeket az eljárásokat jogi képviselő igénybevétele nélkül folytassák le.

Amennyiben az eljárás jogi képviselő nélkül nem folytatható le, ahhoz a 21. életévüket be nem töltött személyek a rendelet 46. cikkének megfelelően térítésmentesen juthatnak hozzá. Ezt a fajta jogi segítséget a rászoruló személyek részére történő jogi segítségnyújtásról szóló, módosított 327/2005. sz. törvény alapján a **jogsegélyközpont** biztosítja.

Amennyiben a rendelet 46. cikke nem alkalmazandó, a jogi segítségnyújtásról szóló törvény értelmében költségmentességben részesülnek azok a kérelmezők, akik megfelelnek a törvényben meghatározott feltételeknek.

Azoknak a kérelmezőknek, akik nem felelnek meg a követelményeknek, a bírósági illetékekről és a bünygyi nyilvántartásból származó kivonatok illetékéről szóló 71/1992. sz. törvénnyel összhangban be kell fizetniük a bírósági illetékeket. A szülők és gyermekek közötti kölcsönös tartási kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben folyó eljárások mentesek az e törvényben meghatározott bírósági illetékek alól. Tartási kötelezettség megállapítására vagy módosítására irányuló eljárásokban részt vevő kérelmezők szintén személyesen mentesülnek az eljárási illeték megfizetése alól. Ezen kívül az eljárásban részt vevő felek viselik a saját maguk és képviselőik részéről felmerült perköltséget. A megosztott költségeket a felek az ügyben és az eljárásban való részvételük arányában viselik. Nagykorú személy részére megállapított tartásdíj esetén a bíróság a pereszes félre hárítja a pernyertes félnél az őt megillető jog érvényesítésének vagy védelmének körében felmerült szükséges költségeket.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

A tartási kötelezettségekről szóló rendelet 49. szakaszának (1) bekezdésében meghatározott központi hatóság az 1993. február 1-jén létrehozott Gyermekek és Fiatakorúak Nemzetközi Jogvédelmével foglalkozó Központ. Mivel a nemzetközi megállapodások (különösen a tartásdíjak külföldön történő behajtásáról szóló, 1956. június 20-i egyezmény) alapján a tartásdíj behajtása tekintetében a Központ már a tartási kötelezettségekről szóló rendelet életbe lépése előtt is továbbító és fogadó hatóságként működött, nem volt szükség különleges intézkedésekre az említett rendelet 51. cikkében meghatározott központi hatósági feladatok tekintetében. A tartási kötelezettségekről szóló rendelet hatálybalépésekor a Központnak csak néhány kisebb szervezeti változtatást kellett végrehajtania a személyzetet illetően.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 03/01/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.